

SALONGESPREEK TIJDENS DE ONTMOETINGSDAGEN TE BLANKENBERGE 26 SEPTEMBER 2024

Vragen van de deelnemers aan Mgr. Johan Bonny en Mevr. Mia De Schampheleere

(overlappende vragen werden gebundeld)

- ❖ Even vermelden dat enkele keren ook dank verwoord is voor de eerlijke openheid bij het 'salongesprek'. Met de vraag aub verder te gaan met "de zware maar bevrijdende opdracht". Elkaar blijven bemoedigen.
- ❖ Rond de Stichting Dignity blijven vragen. Hoe werkt ze en vooral waar haalt ze de nodige financiering. Veel zusters vinden dat zij niet moeten opdraaien voor het mee helpen vinden van de nodige financiering. (Er staat één keer een nogal sterke uitspraak: "Als zusters willen we niet financieel misbruikt worden hiervoor.") Hoe gaan we als religieuze congregaties en orden, maar ook de bisdommen dit financieel kunnen volhouden?

Antwoord: Bij een melding van misbruik zoeken we altijd naar de verantwoordelijke congregatie of de rechtsopvolger, om de som die Dignity uitkeert aan het slachtoffer te recupereren. Dus de Jezuiten betalen voor het verjaard misbruik in hun Colleges, de Broeders van Liefde voor het misbruik in hun opvoedingsinstellingen. Er zijn nog maar enkele gevallen geweest dat we moesten aankloppen bij Zustercongregaties. Het meeste misbruik is gepleegd door mannelijke religieuzen.

- ❖ Barmhartigheid is een moeilijk begrip naar daders toe ... kunnen we mensen afschrijven en uitsluiten? Op welke basis? Bv Mgr. Vangheluwe: niet uitsluiten omdat hij gezondigd heeft, maar omdat hij ziek is en bijgevolg zijn functie niet kan uitoefenen ...

Antwoord: We moeten de daders wel sanctioneren en ervoor zorgen dat hun publiek optreden de slachtoffers niet langer kwetst. We hebben een Raad van Toezicht die de daders geschikte maatregelen kan opleggen zoals ook therapie en behandeling.

Pas als ze tot schuldinzicht komen, zijn hun spijtbetuigingen oprecht.

- ❖ Media: hoe omgaan met wat de media bericht over pausbezoek (dat op het moment van de vraagstelling nog moest komen n.v.d.r.) Hoe voor tegengewicht zorgen op al de harde en kritische berichtgeving over seksueel misbruik in de kerk en over de Kerk in het algemeen. Kan je dit niet als een soort kerkvervolging benoemen? Kunnen we daar iets aan doen?

Antwoord: We moeten oprecht meeleven met de slachtoffers en beseffen dat we alleen door hun leed in de ogen te kijken een nieuwe toekomst kunnen bouwen voor de Kerk. Dat neemt niet weg dat we altijd moeten ingaan tegen onterechte beschuldigingen of tegen veralgemeningen. Op dat vlak zouden de bisschoppen wat moediger mogen zijn.

- ❖ Hoe omgaan met het oeuvre van priester-daders die bekend zijn: liederen, teksten, kunstwerken...
Daders ... hoe omgaan met de dualiteit vergeving en veroordelen?
Antwoord: creaties en kunstwerken zouden we op zich moeten beoordelen, los van de maker. Maar ook dit vraagt tijd, zolang er slachtoffers leven die er aanstoot aan nemen, moeten we met fijngevoeligheid handelen.
Vergeving kan er maar komen na schuldinzicht, wat spijtig genoeg ook bij bejaarde daders niet vaak aanwezig is.
- ❖ Wat met gefrustreerde mensen zoals bv Rik Devillé? Waar haalt Rik Devillé zijn informatie? Info die de bisschoppen en religieuzen blijkbaar niet hebben.
Antwoord: R.D. beluistert de verhalen van slachtoffers die zich tot hem wenden en brengt ze uit, bv. in interviews en boeken. Daar kunnen we ethische bedenkingen bij hebben.
Het Opvangpunt beluistert de slachtoffers en is gehouden aan de discretieplicht.
We proberen de melders bij te staan en te werken aan hun erkenning en herstel.
- ❖ Godvergeten e.a. laten ontevreden slachtoffers aan het woord. Maar waar en wanneer horen wij de stem van slachtoffers die vinden dat ze wel geholpen zijn door de inspanningen van de Kerk?
Antwoord: we hebben een bevraging gedaan bij slachtoffers, waaruit een grote tevredenheid blijkt over de werking van het Opvangpunt. Maar mensen treden niet graag naar buiten als slachtoffer. Ze willen beluisterd en geloofd worden en proberen dan in rust verder te leven.
- ❖ Hoe kunnen we slachtoffers het beste helpen? Goed luisteren naar hoe ze geleden hebben. Luisteren is meer dan vragen stellen. Is er geen nood aan specialisten in het luisteren? Moet dat luisteren ook niet losgekoppeld van een eventuele 'dading'. Moet er niet nog meer duiding gegeven worden aan slachtoffers wat zo'n dading precies is? Wanneer een slachtoffer geen geld wil aanvaarden, het dan storten in een fonds (Dignity) ?
Antwoord: luisteren is inderdaad het belangrijkste, en geloofd en erkend worden.
Niet elk slachtoffer vraagt om een toelage, er zijn bij Arbitrage en opvangpunten 1.479 meldingen tot nu toe en 869 dadingen. Als er geen geldsom gevraagd wordt, zal Dignity ook niets recupereren van de betrokken congregatie of orde.
- ❖ Zijn gesprekken en samenbrengen van slachtoffers niet echt helend? Misschien meer helend dan een gesprek met specialisten?
Antwoord: we werken aan lotgenotengroepen in elk bisdom en ook aan een pastoraal specifiek voor slachtoffers van misbruik.
- ❖ Zijn vieringen, initiatieven voor een breder publiek zinvol?
Antwoord: we moeten als Kerk het leed van slachtoffers en daders ook gedenken in ons gebed, ook de Kerk als Lichaam van Christus is immers door het misbruik verwondt. Het doet de slachtoffers deugd als ze weten dat ze opgenomen zijn in het gebed van de Kerk. Ook gelovigen zijn gekwetst door de "zonden" van enkelen.

- ❖ Moeten we als Kerk geen mensen vormen – ook religieuzen – voor de begeleiding van slachtoffers? Eventueel ook een soort begeleidingscentrum oprichten?
Antwoord: dat is een zeer goed idee, we moeten ook nog meer leren over de omgang met diep getraumatiseerde mensen.
- ❖ Vroeger werd bij intrede of aanwerving personeel een bewijs van goed gedrag en zeden gevraagd. Soms was dit de enige referentie ... maar voldoende? Wat met vrijwilligers?
Antwoord: iedereen die omgaat met kinderen en jongeren moet nu zo een bewijs voorleggen, ook catechisten, jeugdbewegingsleiders enz....
De opleiding van priesters en religieuzen bevat nu ook een luik over seksuele opvoeding en preventie van misbruik.
- ❖ Kan men tijdig signalen zien of iemand misbruik zal plegen? Hoe dit goed preventief aanpakken?
Antwoord: we moeten ons oefenen in de broederlijke of zusterlijke vermaning, als we iets opmerken, moeten we erover spreken en zeker niet weggijken.
Er zijn hierover goede raadgevingen en tips te vinden in de brochure: “Gedragscode voor wie werkt in de Kerk”.